



Javne nabavke

Finansijski pragovi EU

SADRŽAJ

- [Važeći pragovi](#)
- [Kada se utvrđuju finansijski pragovi?](#)
- [Koja se načela primjenjuju na obračun finansijskih pragova?](#)
- [Da li se i druga pravila primjenjuju na obračun vrijednosti ugovora?](#)
- [Ugovori čija je vrijednost ispod finansijskih pragova EU](#)
- [Komunalne djelatnosti](#)
- [Dodatne informacije](#)

Objavljivanje odobrila Karen Hill, rukovoditeljica programa SIGMA

Važeći pragovi

Direktiva o javnom sektoru¹ („Direktiva“) primjenjuje se samo na ugovore određene vrste i vrijednosti koje su iste ili veće od odgovarajućeg finansijskog praga EU.

Opći pragovi

Vrijednosti pragova se mijenjaju redovno, najčešće jednom u dvije godine. Vrijednosti općih pragova za javne naručioce za period od 1. januara 2016. do 31. decembra 2017. su sljedeće:

- 5.225.000 EUR za radove
- 209.000 EUR odnosno 135.000 EUR za dobra i usluge
- 750.000 EUR za usluge na koje se primjenjuje pojednostavljeni režim
- 5.225.000 EUR za koncesije

Važeći finansijski pragovi se mogu provjeriti na internet stranici Evropske komisije na adresi: www.simap.europa.eu.

Ovi pragovi odražavaju nivo na kojem EU pretpostavlja da je vjerovatna prekogranična trgovina. Moguće je da će, u zavisnosti od uslova, dobavljači biti zainteresovani za ugovore ispod određenog praga vrijednosti u drugim državama članicama EU. Ovi pragovi se također utvrđuju tako da se obezbijedi da su administrativni troškovi primjene postupka javne nabavke koji propisuje EU u punoj mjeri opravdani u smislu da odgovaraju vrijednosti ugovora koji se oglašava.

Postoji više finansijskih pragova; različiti pragovi se primjenjuju na različite vrste javnih naručilaca, kao i na različite vrste ugovora. Javni naručioci stoga, da bi odredili odgovarajući prag, moraju znati kojom se vrstom javnog naručioca smatraju i šta nabavljaju.

Obračun finansijskih pragova uređen je veoma složenim odredbama. Pored toga, posebnim odredbama uređen je obračun vrijednosti okvirnih sporazuma, sistema dinamične nabavke, konkursa za dizajn i ugovora o koncesijama za izvođenje radova.

Kada se utvrđuju finansijski pragovi?

Finansijski pragovi se, općenito govoreći, utvrđuju na period od dvije godine i mijenjaju se svake dvije godine, pri čemu stupaju na snagu 1. januara. Izmjene se vrše posredstvom uredbi koje donosi Evropska komisija. Postoje odredbe kojima se dopuštaju izmjene finansijskih pragova i u drugim vremenskim intervalima. Važeći finansijski pragovi se mogu naći na internet stranici Evropske komisije na adresi: www.simap.europa.eu.

Opći pragovi za ugovore o nabavci radova, dobara i usluga: Ovi opći pragovi nisu jedini pragovi, ali su oni koji se najčešće javljaju u praksi, jer se primjenjuju na većinu vrsta ugovora koje oglašavaju javni naručioci.

Postoje različiti pragovi za 1) ugovore o nabavci radova, 2) ugovore o nabavci dobara i usluga i 3) ugovore o nabavci usluga na koje se primjenjuje pojednostavljeni režim. Prag za ugovore o nabavci radova je daleko viši od pragova za ugovore o nabavci dobara, usluga i usluga na koje se primjenjuje pojednostavljeni režim.

Postoje dva različita praga za ugovore o nabavci dobara i usluga. Niži prag se primjenjuje za najveći dio javnih nabavki državnih organa, u skladu sa Sporazumom o državnim nabavkama (*Government Procurement Agreement*, GPA) Svjetske trgovinske organizacije, a viši prag se primjenjuje na druge javne naručioce za koje ne važi GPA.

¹ Direktiva 2014/24/EU o javnim nabavkama i stavljanju van snage Direktive 2004/18/EZ od 26. februara 2014.

Drugi pragovi: Postoje i drugi posebni pragovi za male partije, subvencionirane ugovore o nabavci radova i subvencionirane ugovore o nabavci usluga, ugovore u oblasti odbrane i sigurnosti na koje se primjenjuje Direktiva o odbrani² i ugovore o koncesijama na koje se primjenjuje Direktiva o koncesijama.³

Koja se načela primjenjuju na obračun finansijskih pragova?

Nekoliko općih načela primjenjuje se na obračun procijenjene vrijednosti svih vrsta ugovora:

- Obračun se zasniva na ukupnom dospelom iznosu ili ukupnoj vrijednosti ugovora, a, u slučaju okvirnih sporazuma i sistema dinamične nabavke i ugovora podijeljenih na partije, iznos predstavlja ukupnu vrijednost svih potencijalnih ugovora koji će se dodijeliti pod tim dogovorom.
- Računaju se svi finansijski i nefinansijski elementi koji se mogu isplatiti, uključujući isplate iz trećih izvora.
- Kod procijenjene vrijednosti ugovora mora se uzeti u obzir procijenjeni ukupni iznos, uključujući i sve opcije i produženja ugovora (čak i ako se te opcije i produženja naknadno ne iskoriste), kao i moguće nagrade i druge isplate koje se vrše kandidatima ili ponuđačima.
- Obračun isključuje porez na dodatu vrijednost.
- Ugovori se ne smiju dodatno dijeliti u cilju namjernog izbjegavanja primjene Direktive.
- Procjena mora biti važeća u trenutku kada se obavještenje o konkretnom ugovoru dostavi Uredu „Službenog lista EU“ („SLEU“), ili, ako takvo obavještenje nije obavezno, u trenutku kada javni naručilac pokrene postupak dodjele ugovora.

Da li se i druga pravila primjenjuju na obračun vrijednosti ugovora?

Pored ovih općih načela, na obračun vrijednosti svake vrste ugovora, kao i na obračun vrijednosti ugovora u specifičnim uslovima, primjenjuju se i važna detaljna pravila. Javni naručioc mora pažljivo uzeti u obzir ta pravila kod obračuna vrijednosti ugovora.

Glavni ciljevi općih načela i konkretnih odredbi koje se odnose na obračun vrijednosti ugovora su da se osigura: 1) postojanje realne i transparentne prethodne procjene vrijednosti ugovora koji se dodjeljuje, i 2) da javni naručilac ne nastoji da izbjegne primjenu Direktive, na primjer podjelom zahtjeva ili ugovora na manje „pakete“ ili ugovore čija je vrijednost ispod praga.

Ova pravila se odnose na tretman sličnih ili ponovljenih zahtjeva i postupanje sa ugovorima kod kojih trajanje ili vrijednost nisu izvjesni, a pravila obuhvataju i izuzetak koji važi za male ugovore u kontekstu partija. Pravila sadrže i odredbe o tome šta činiti u situaciji u kojoj javni naručilac dodijeli više ugovora za određeni projekat ili više ugovora za slična dobra ili usluge. Izraz koji se često koristi za zahtjeve koji podrazumijevaju više ugovora ili više ponovljenih ili sličnih zahtjeva je „objedinjavanje“ (*aggregation*).

Ugovori čija je vrijednost ispod finansijskih pragova EU

Odredbe o objedinjavanju: Zahtjevi za obračun vrijednosti ugovora radi utvrđivanja da li taj ugovor mora biti oglašen putem obavještenja o nadmetanju objavljenom u „SLEU“ važe za sve ugovore, čak i one koji su na prvi pogled ispod finansijskih pragova EU, i primjenjuju se da bi se utvrdilo da li na njih važi Direktiva.

² Direktiva 2009/81/EZ o usklađivanju postupaka javne nabavke za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavci dobara i ugovore o uslugama koje zaključuju javni naručioc ili naručioc u oblasti odbrane i sigurnosti i izmjeni direktiva 2004/17/EZ i 2004/18/EZ od 13. jula 2009.

³ Direktiva 2014/23/EU o dodjeli ugovora o koncesijama od 26. februara 2014.

U skladu sa odredbama o objedinjavanju, na primjer, na više sličnih ugovora, od kojih je svaki pojedinačno ispod finansijskog praga EU, i dalje se može primjenjivati Direktiva. Razlog za postojanje ovih odredbi je to što se ukupna vrijednost svih ugovora mora objediniti ako se ispune određeni uslovi, pri čemu ukupna vrijednost tako može preći finansijski prag EU. U tom slučaju se Direktiva primjenjuje na sve ugovore.

Pravilo koje važi za ugovore ispod praga: Statistički podaci ukazuju na to da se na većinu ugovora koje dodjeljuju javni naručioc ne primjenjuje obaveza objavljivanja u „SLEU“. Na primjer, ugovor može spadati u grupu onih na koje se te obaveze ne primjenjuju, ili može biti niže vrijednosti i stoga biti ispod finansijskog praga EU.

Države članice EU su se uglavnom opredijelile da uvedu svoja vlastita pravila za ugovore ispod praga vrijednosti i druge ugovore za koje ne važe detaljni zahtjevi u pogledu javnih nabavki propisani Direktivom. Pojedinačnim javnim naručiocima može biti dopušteno, ili mogu biti u obavezi, da objavljuju i poštuju svoja vlastita interna pravila o javnim nabavkama koja mogu da podrazumijevaju uvođenje dodatnih nacionalnih i/ili lokalnih finansijskih pragova.

Nacionalni i/ili lokalni finansijski pragovi mogu biti uslov za primjenu različitih vrsta zahtjeva u pogledu oglašavanja i postupaka prikupljanja ponuda. Ti zahtjevi pomažu da se obezbijede transparentnost i jednakost u postupanju. Među njima su, primjera radi:

- neposredni pozivi za dostavljanje ponuda, koji mogu biti dozvoljeni za ugovore veoma male vrijednosti;
- pojednostavljeni postupci, poput konkurentnih kvota ili zahtjeva za dostavljanje ponuda upućenih određenom broju dobavljača, ili postupka oglašavanja na lokalnom nivou ili lokalnog postupka nadmetanja za ugovore srednje vrijednosti koji su ispod pragova EU.

Komunalne djelatnosti

Pragovi za ugovore za nabavku dobara i usluga i ugovori u skladu sa „pojednostavljenim režimom“ za komunalne djelatnosti viši su od onih koji važe za tradicionalni sektor. Kao i kod tradicionalnog sektora, međutim, pragovi koji važe za komunalne djelatnosti obično se utvrđuju jednom u dvije godine; važeći pragovi se mogu naći na internet stranici Evropske komisije na adresi: www.simap.europa.eu.

Najveći dio općih načela opisanih u gornjem tekstu podjednako se primjenjuje i na komunalne djelatnosti, osim što se razlikuje trenutak u kojem se procjenjuje vrijednost. Trenutak procjene vrijednosti zavisi od načina na koji se postupak pokreće. Relevantni datumi su sljedeći:

- kvalifikacioni postupak: dan početka izbora;
- periodično obavještenje o inicijativi: dan dostavljanja obavještenja o nadmetanju „SLEU“;
- drugi slučajevi: dan kada bi trebalo dostaviti obavještenje o nadmetanju „SLEU“ da važi obaveza objavljivanja poziva za dostavljanje ponuda i da je javni naručilac odlučio da ispuni obavezu objavljivanja poziva za dostavljanje ponuda objavljivanjem takvog obavještenja o nadmetanju.

Detaljne odredbe Direktive o komunalnim djelatnostima⁴ odnose se na način na koji se obračunava vrijednost ugovora za specifične vrste ugovora i u specifičnim situacijama, a neke od tih odredbi se razlikuju od onih koje važe za tradicionalni sektor. Međutim, baš kao i u tradicionalnom sektoru, glavni ciljevi odredbi koje se odnose na obračun vrijednosti ugovora su da se osigura: 1) postojanje realne i transparentne prethodne procjene vrijednosti ugovora koji se dodjeljuje, i 2) da javni naručilac ne nastoji da izbjegne primjenu Direktive o komunalnim djelatnostima, na primjer podjelom zahtjeva ili ugovora na manje „pakete“ ili ugovore čija je vrijednost ispod praga.

⁴ Direktiva 2014/25/EU o javnim nabavkama subjekata koji posluju u sektorima vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga i stavljanju van snage Direktive 2004/17/EZ od 26. februara 2014.

Dodatne informacije

Publikacije

SIGMA (2015), *Public Procurement Training Manual* [Priručnik iz oblasti javnih nabavki] – modul D5, OECD Publishing, Paris, <http://www.sigmaweb.org/publications/public-procurement-training-manual.htm>